

NEDELJA

24-31 OKTOBAR

Informacije objavljene u ovom pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav, ili opredeljenje NNKS prema temama kojima se bave
Autor: Dušan Daković

SADRŽAJ:

NAFTA:

- Čelnica MMF upozorava na posledice pada cena nafte po članice GCC.....[OVDE](#)
- Goldman Sachs dodatno umanjio prognozu za cene nafte u 2015.....[OVDE](#)
- Sa ovom cenom barela neisplativa proizvodnja nafte na norveškom Arktiku.....[OVDE](#)
- Gasprom njeft tužio EU zbog sankcija.....[OVDE](#)
- Gunvor rasprodaje poslove u Rusiji.....[OVDE](#)
- SAD obustavile istragu protiv BP i Statoila o manipulisanju cenama - EU nije.....[OVDE](#)
- Pojeftinjenje nafte i pad zarade u Rosnjeftu oborili dobit BP-a u Q314.....[OVDE](#)
- Rosnjeftovi rezultati bolji od prognoza.....[OVDE](#)
- Profit Shell-a u Q314 umanjen za 4,5%, ali udvostručena zarada rafinerija.....[OVDE](#)
- Novi predsednik Royal Dutch Shell-a.....[OVDE](#)

GAS:

- Baltičke države dobile plutajući LNG terminal „Nezavisnost“ (od ruskog gasa)....[OVDE](#)
- Oksfordski Institut: Četiri putića do Gasproma vode Evropu.....[OVDE](#)

REGION:

- SAD sve dublje u ulozi posrednika između Zagreba i MOL-a.....[OVDE](#)
- OMV Petrom i Exxon Mobil počeli i treće bušenje u bloku Neptun.....[OVDE](#)
- BH-gas još bez finansijske garancije za kupovinu ruskog gasa.....[OVDE](#)
- Hrvatska – osetno pojeftinjenje autogasa.....[OVDE](#)

POSLEDNJA VEST

BRISSEL - Rusija je pristala da nastavi isporučivanje gasa Ukrajini posle sporazuma koji su u četvrtak uveče u Briselu postigli EU, Rusija i Ukrajina. Čim Ukrajina prebaci ovog meseca prvu tranšu duga za ruski gas od 1,4 milijarde dolara, Gasprom će obnoviti isporuke, kazao je ruski ministar energije Aleksandar Novak. Dogovoreno je i potpisano da će ukrajinski Naftogaz platiti 378 dolara za hiljadu kubika gasa do kraja ove godine i 365\$ do marta 2015. Evropski komesar za energetiku Ginter Etinger nakon maratonskih pregovora u Briselu. Gasprom će cenu gasa dalje za 2015. Ukrajini odrediti uzimajući u obzir kretanja cene nafte. **Agencije**

POSTIGNUT DOGOVOR

NAFTA

Čelnica MMF upozorava na posledice pada cena nafte po članice GCC

KUVAJT SITI - Zemlje proizvođači nafte u regionu Persijskog zaliva suočiće se s budžetskim manjkovima ako cene nafte nastave da padaju, upozorila je čelnica Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) Christine Lagarde. Kontinuirani pad cena nafte za 25 dolara za barel smanjio bi prihode većine tih zemalja u visini osam odsto BDP-a , kazala je Lagarde novinarima proteklog vikenda. Prošle godine

ukupni BDP tih zemalja iznosio je 1.640 milijardi dolara, što bi značilo da bi se u slučaju nastavljenog pada cena nafte njihov ukupni godišnji prihod mogao smanjiti za oko 130 milijardi dolara. Dodala je, međutim, da su šest zemalja GCC, Bahrein, Kuvajt, Oman, Katar, Saudijska Arabija i Ujedinjeni Arapski Emirati, stvorili fiskalne rezerve od 2.450 milijardi dolara, pa se mogu uspešno nositi s kratkoročnim posledicama smanjenih prihoda. Zemlje članice GCC-a proizvode 17 miliona barela nafte dnevno i prodajom generiraju oko 90 odsto budžetskih prihoda, navodi **AFP**. Oni su od 2008. do 2012., više nego udvostručeni na 756 milijardi dolara, sa 317 milijardi. Prošle godine je „petro-berba“ zemalja GCC blago pala, na 729 milijardi dolara. Čelnica MMF-a sastala je proteklog vikenda u Kuvajtu s ministrima finansija i guvernerima centralnih banaka zemalja-članica GCC-a, pozivajući ih da srovedu reforme i naglašavajući potrebu za hitnu konsolidaciju budžeta.

Goldman Sachs dodatno umanjio prognozu za cene nafte u 2015.

NJUJORK – Jedna analiza Goldman Sachs-a izazvala je pravi haos na Vol Stritu u ponedjeljak, reakcijom investitora na procenu eksperata vodeće globalne investicione banke o osetnom padu cena dva ključna naftna brenda, severnomorskog Brenta i američke lake WTI. Izveštaj banke bazira se na pretrpanoj ponudi nafte na tržištu, zbog čega su Goldmanovi analitičari umanjili vrednost akcija niza naftnih, u prvom redu naftnih servisnih kompanija. Brokeri su navalili sa prodajama akcija logističkih naftnih firmi,

pa je u ponedjeljak sa par sati vrednost Patterson-UTI Energy oborena za preko devet odsto, a servisnog kolosa Halliburton za 5,4 odsto. Ceo naftni servisni sektor zabeležio je pad vrednosti od bezmalo četiri odsto. Inače je, sa poslednjim padom cena nafte ovaj servisni segment umanjio vrednost za 16 odsto i dospao na najniže grane od 2012. Goldmanova prognoza glasila da vrednost barela WTI nafte mora da padne na 75 dolara kako bi se zaustavilo usporavanje proizvodnje i stabilizovali faktori podrške rastu cena. Banka je za 2015. predvidela prosečnu cenu američke lake nafte od oko 74 dolara, umanjujući time svoju raniju procenu od 90 dolara za bezmalo 18%. Istovremeno su analitičari banke smanjili projekcije za Brent sirovu naftu na 85 dolara za prvom kvartalu 2015. i 80 dolara u drugom, da bi se njena vrednost vratila na 85 dolara u drugoj polovini godine.

Sa ovom cenom barela neisplativa proizvodnja nafte na norveškom Arktiku

LONDON – Pad cena nafte mogao bi ostaviti netaknutim novootkrivena velika ležišta nafte i gasa na severu Evrope, uskrativši tržište za potencijalnih preko milijardu barela ekvivalenta nafte (ben) za doglednu budućnost, piše **Reuters**. Uz odluke naftnih kompanija da srežu za petinu kapitalne investicije, otkrića u norveškim vodama Arktika pri sadašnjim cenama nafte nisu isplativa za eksploataciju, kao ni nastavak istraživanja u pograničnim vodama oko Grenlanda, dok bi stara britanska polja mogla biti privremeno zatvorena, navodi agencija. Projekti poput 15,5 milijardi dolara skupog razvoja Statoilovog polja Johan Castberg u Barentsovom moru i manji depoziti koje su otkrili Shell, OMV i drugi do skora je planirano da budu pokrenuti. Sa cenom barela od 85 dolara ulaganja nisu isplativ i ovi projekti će

verovatno biti odloženi, zamrznuti ili radikalno redizajnirani. U najtežoj je situaciji Norveška zbog već visokih troškova koje ima u istraživanjima u svojim vodama Arktika. „Nećemo ih nastavljati, ako nisu komercijalno isplativi“, kaže Statoilov čelnik za poslove u Arktiku Runi Hansen. Eksperti koje citira agencija procenjuju da bi osetniji pad cena nafte u naredne dve godine odložio razvoj ležišta od oko milijardu barela nafte i gasa u Norveškoj i umanjio proizvodnju te zemlje u 2025. za oko 400 hiljada barela na dan, sa 1,43 miliona barela koliko je ona proizvodila prošle godine. Prema procenama firme Nordea

Markets, već sa cenom nafte od 80 do 85 dolara, nije profitabilna proizvodnja iz gigantskog norveškog arktičkog polja Johan Castberg, u kome leži do 600 miliona barela nafte. S druge strane, skupi projekti u britanskim vodama Zapadno od Šetdlanda verovatno će morati da budu nastavljeni, jer su ulagnja i radovi već previše odmakli, ali će pri sadašnjim cenama nafte investitore u ove poslove baciti u finansijske muke. Prema procenama Goldman Sachs-a evropskim integrisanim naftnim kompanijama potrebna je cena nafte od 122 dolara da bi im u 2015. ostali neutralni slobodni finansijski tokovi, imajući u vidu njihove sadašnje budžete za kapitalne troškove. Da bi postigli prihod od 4,5% od slobodnih finansijskih tokova do 2018, kapitalna ulaganja bi morala da im budu smanjena za 13% uz cenu nafte od 90\$ i za 20%, ako bi barel pao na 80\$. Prema konsultantu Rystad Energy, posebno je problematično OMV-ovo novootkriveno arktičko polje Wisting sa 150 miliona ben, koje bi moglo zahtevati cenu od 110 dolara da bi investicija stigla do pozitivne nule. OMV je već najavio da bi morao da pronađe još nafte u okolini kako bi ušao u eksploataciju, kao i da ne očekuje investicionu odluku pre 2017. ili 2018. godine. Jedina investicija koja sigurno ide dalje je Statolov 18 milijardi dolara skup projekat Johan Sverdrup u Severnom moru, gde se troškovi proizvodnje procenjuju na ispod 40\$ po barelu. Polje ima rezerve do 2,9 milijardi ben i očekuje se da od 2019. proizvodi do 650.000 barela dnevno. Na britanskoj strani Severnog mora, stara polja su u još težoj situaciji jer im finansijski troškovi rast zbog poskupljenja servisiranja starih platformi, dok prihodi padaju sa smanjenjem proizvodnje i pojeftinjenjem nafte.

Gasprom njeft tužio EU zbog sankcija

MOSKVA – Gasprom njeft je saopštio u utorak da je evropskom Sudu pravde podneo tužbu protiv Evropske unije zbog sankcija nametnutih ovoj naftnoj kompaniji u okviru poslednjeg paketa mera protiv Rusije zbog navodne uloge koju Moskva ima u tokovima ukrajinske krize. Predstavnik kompanije nije obrazlagao odluku. Sankcije EU ograničavaju, pored ostalog, Gasprom njeftu mogućnost zaduživanja kod evropskih kompanija, prenosi **Reuters**.

PRAVO IME NA PRAVOM MESTU

Tamo gde hiljade Beogradana svakodnevno prolaze na putu ka poslu ili kući.
Tamo gde stotine dostavnih vozila prolaze kako bi spojili kupce i prodavce.
Tamo gde mnoge porodice žure u šetnju kraj reke.
Tamo gde najznačajnija saobraćajnica spaja Istok i Zapad grada.
Tamo gde je srce Novog Beograda, na auto putu, između Sava Centra i Arene!

**Tamo vas čeka nova NIS Petrol benzinska stanica Sava.
Dobro došli!**

NIS PETROL
TAMO GDE I TI

Gunvor rasprodaje poslove u Rusiji

LONDON – Naftna trgovačka kompanija Gunvor gleda da smanji svoju izloženost na tržištu Rusije, prodajom nekih poslova u toj zemlji iz koje je godinama crpela gro profita pre nego što su joj te aktivnosti ograničene stavljanjem njenog ko-osnivača na crnu listu američkih sankcija. Sa sedištem u Švajcarskoj, Gunvor je kao jedan od četiri najveća trgovca naftom na svetu, uzdrman u martu ove godine kada su SAD nametnule sankcije jednom od dvojice njenih čelnika, Genadiju Timčenku i drugim ruskim biznismenima za koje smatraju da pomažu Moskvi povodom krize u Ukrajini. Više američkih kompanija je odmah obustavilo trgovanje preko Gunvora, ali su poslovi obnovljeni kada je firma saopštila da je Timčenko prodao svoj udeo partneru u kompaniji i njenom izvršnom direktoru Torbjornu

Tornkvistu (foto). Kompanija koja je sada pod kontrolom švedskog biznismena, saopštila je u nedelju da gleda da izbalansira svoj portfolio i na račun prodaje značajnog dela poslova u Rusiji kupi nove poslove u Evropi, SAD, Aziji i Južnoj Americi. „Imamo jasnu mogućnost da rebalansiramo naš portfolio u skladu sa našim rastućim i globalnim ambicijama“, saopšteno je iz Gunvora. Do sredine protekle dekade, preko Gunvora je išla trećina izvoza ruske nafte, ali od početka ove decenije to je osetno smanjeno jer su se Rosnjeft i ruske privatne naftne kompanije poput TNK-BP-a i Surguta opredelile za druge posrednike, piše Reuters. Glavi poslovi Gunvora u Rusiji su udeo u Baltičkom naftnom terminalu Ust-Luga, crnomorski terminal Novorosijsk i udeo u firmi za proizvodnju uglja Kolmar. **Reuters**

SAD obustavile istragu protiv BP i Statoila o manipulisanju cenama - EU nije

LONDON/BRISSEL – Naftni kolosi BP i Statoil saopštili su u utorak da je američka Federalna trgovinska komisija (FTC) zatvorila, bez podnošenja tužbi, istragu protiv te dve kompanije o njihovim navodnim anti-konkurentskim postupcima u izveštavanju o cenama nafte i derivata, dok se istraga u Evropskoj uniji istim povodom nastavlja. Evropski regulatori su u maju 2013. Pretresli kancelarije te dve naftne kompanije, kao i Royal Dutch Shell-a u okviru istrage o navodnoj manipulaciji cenama nafte i biogoriva, potseća Reuters. Iz BP-a i Statoila je rečeno da ih je FTC 1. oktobra obavestio o odluci, dok je Shell odbio da komentariše pitanje Reutersa. Istraga obuhvata sumnje da su kompanije dostavljale vodećoj svetskoj agenciji za praćenje cena nafte, Plattsu, netačne cene kako bi na bazi reagovanja tržišta na te podatke sklapali poslove vredne milijardi dolara. Iz Plattsa je saopšteno da ova agencija nije obavestena iz FTC-a da je istraga o nameštanju cena energenata zatvorena, niti su joj dostavljeni bilom kakvi nalazi. Iz kancelarije evropskog komesara za konkurenciju je saopšteno da se istraga Evropske komisije nastavlja. Početkom ovog meseca istražioc evropske komisije za konkurenciju pretresli su i kompanije koje proizvode biogoriva u dve EU države u sklopu iste istrage, potseća **Reuters**.

LUKOIL korporativna TAXI kartica

Prilika za sve taksiste koji žele da optimizuju i kontrolišu troškove svog poslovanja

Prilika za sve taksiste koji žele da optimizuju i kontrolišu troškove svog poslovanja

LUKOIL

Pojeftinjenje nafte i pad zarade u Rusiji oborili dobit BP-a u Q314

LONDON - BP Grupa objavila je u utorak pad neto dobiti od 21 odsto u trećem kvartalu (Q314), zbog pojeftinjenja nafte i bledih rezultata iz udela u ruskom državnom naftnom kolosu Rosnjeftu. Neto profit zaključno sa septembrom iznosio je tri milijarde dolara, u poređenju sa 3,7 mlrd dolara iz istog perioda 2013 (Q313). Pad je zabeležen uprkos skoka operativnog prometa u Q314 na 9,4 milijarde dolara, prema 6,3 mlrd iz Q313. Zarada BP-a iz njenog 19-procentnog udela u Rosnjeftu srozana je 86% u Q314 na godišnjem nivou, na 110 miliona dolara, prenose **agencije**.

Rosnjeftovi rezultati bolji od prognoza

MOSKVA – Rosnjeft je premašio prognoze eksperata objavivši rast neto prihoda od 4,4% u prvih devet meseci godine, na 261 milijardu rubalja (6 milijardi dolara). Izuzimajući gubitke na kursnim razlikama, neto prihod u istom periodu iznosi 411 mlrd RUB, što je 34% više u odnosu na devet meseci 2013. Neto profit u trećem kvartalu iznosio je međutim svega 1 mlrd RUB (23,3 miliona dolara) u odnosu na čak 172 mlrd RUB (3 milijarde dolara) iz prethodnog tromesečja. Dobit je pojele obezvređenje rublje u odnosu na dolar, piše *Business Insider*. Vrednost ukupnih prihoda kompanije u devet meseci 2014. iznosila je 4,2 biliona RUB. Analitičari su predviđali pad od 3,6 mlrd RUB, prenosi *Reuters*. Kompanija je proizvodila dnevno 5,1 milion barela ekvivalenta nafte, što je 5% više nego pre godinu dana. Dnevna proizvodnja nafte iznosila je 4,3 miliona barela.

**BUSINESS
INSIDER**

Profit Shell-a u Q314 umanjen za 4,5%, ali udvostručena zarada rafinerija

AMSTERDAM - Royal Dutch Shell je objavio pad profita u trećem kvartalu od 4,5% zbog manje proizvodnje. Neto profit u Q314 iznosio je 4,46 milijardi dolara sa 4,67 mlrd \$ iz istog perioda 2013. Proizvodnja je pala u proteklom tromesečju 5%, na 2,79 miliona barela na dan, ali je prerađivački sektor Shella udvostručio profit na 1,79 mlrd \$ zbog uvećanih marži. **AP**

Novi predsednik Royal Dutch Shell-a

LONDON - Royal Dutch Shell je imenovao američkog biznismena Charles-a Holliday-a (velika foto), bivšeg predsednika Bank of America, za budućeg predsednika odbora direktora anglo-holandskog naftnog

kolosa. Holliday je već ne-izvršni član odbora direktora Shell-a, a preuzeće poziciju koju je osam godina zauzimao Finac Jorma Ollila (mala foto) na sledećoj generalnoj skupštini kompanije, 2015. godine. Holliday je bio izvršni direktor hemijskog kolosa DuPont od 1998. do 2008, da bi 2010. došao na mesto predsednika Bank of America do početka ovog meseca, kada je bord banke odlučio da tu funkciju pripoji izvršnom direktoru te institucije Brian-u Moynihan-u.

GAS

Baltičke države dobile plutajući LNG terminal „Nezavisnost“ (od ruskog gasa)

KLAIPEDA (Litvanija) – Litvanija je u ponedjeljak dobila prvi LNG terminal, čime su oba i susedne Baltičke države prvi put dobile mogućnost alternativnog snabdevanja prirodnim gasom, mimo onog koji stiže gasovodom iz Rusije, javljaju agencije. U litvanskoj luci Klaipeda, naime, u pogon je pušten plutajući terminal za LNG pod upadljivim nazivom 'Independence'. Brod sa pogonom za regasifikaciju LNG-a, iznajmljen je od norveške firme Høegh LNG, biće usidren u toj luci na Baltičkom moru i omogućiće Litvaniji, ali i Letoniji i Estoniji uvoz dva miliona tona gasa godišnje. Prve komercijalne isporuke očekuju se od januara 2015. godine. Kapacitet LNG terminala može da zadovolji 100% potrošnje gasa u Litvaniji i 90% druge dve Baltičke države, prenosi **Argus**.

Oksfordski Institut: Četiri putića Evropu do Gasproma vode

LONDON – Evropa neće značajnije smanjiti zavisnost od ruskog gasa, barem u narednih deset godina, a verovatno ni duže, pokazuje studija koju je ove nedelje objavio Oksfordski institut za energetske nauke. Eksperti OIES ukazuju na sledeće razloge (1) Kupci su zatočnici dugogodišnjih ugovora sa Gaspromom. Većina ugovora je na 10 do 35 godina. Do sredine 2020-ih evropski kupci će biti obavezni da preuzmu najmanje 75% količine ruskog gasa uvezene u 2013. (2) Drugi snabdevači nemogu da nadomeste ruski gas. Proizvodnja gasa u Norveškoj će, prema procenama, dostići vrh i krenuti na dole sa krajem ove dekade. Proizvodnja gasa iz arktičkih nalazišta će premašiti postojeće cene tog energenta, dok uvoz iz severno afričkog regiona blokiran zbog političkih previranja. (3) Proizvodnja škriljnog gasa u Evropi teško da će obezbediti značajnije snabdevanje u narednim dekadama. (4) Snabdevanje LNG-om je preskupo, a cene podižu kupci u Aziji, na Bliskom istoku i u Južnoj Americi, primorani da uvoze utečnjeni gas. **Bloomberg**

SAD sve dublje u ulozi posrednika između Zagreba i MOL-a

ZAGREB - Ministarstvo privrede Hrvatske posredno je potvrdilo mogućnost da Hrvatska kupi udeo MOL-a u naftnoj kompaniji Ina američkim kreditom. Ministarstvo, naime, u ponedjeljak nije demantovali vest *Jutarnjeg lista* da je takav predlog dostavljen Vašingtonu, već je na pitanje agencije Hina odgovorilo da su „moguće sve opcije vezane za rešavanje problema oko Ine, „izazvanih od strane mađarskog MOL-a“. Ministar privrede Ivan Vrdoljak je, međutim, dan kasnije rekao za Jutarnji list da nikakav dokument nije službeno upućen u SAD, ali da takav predlog postoji i jedna je od četirri scenarija rešenja spora oko Ine na kojima je njegovo ministarstvo radilo. Jutarnji list je naveo i da bi SAD kreditom od oko 2,6 milijardi evra pomogli Zagrebu da otkupi MOL-ov udeo u Ini, a država bi novac garantovala hipotekom na njen udeo u nacionalnoj naftnoj kompaniji, čija je vrednost procenjena na 2,3 milijarde evra. Oglasila se i američka ambasada u Zagrebu saopštenjem dostavljenom agenciji *Hina* da su SAD ponudile vladi Hrvatske i MOL-u listu mogućih posrednika u pregovorima. Najzad, seriji tekstova u ovoj nedelji na pomenutu temu pridodaje se i pisanje *Večernjeg lista* da Vašington insistira da Zagreb otkloni bilo kakvu mogućnost da ruski Gasprom njeft kupi deonice Ine i „uđe dublje na evropsko tržište i time u interesnu sferu SAD“.

OMV Petrom i Exxon Mobil počeli i treće bušenje u bloku Neptun

BUKUREŠT – Rumunski OMV Petrom i američki ExxonMobil počeli su bušenje treće istraživačke bušotine u zajedničkom (50-50) bloku Neptun u rumunskom delu Crnog mora, saopšteno je u ponedjeljak iz Petroma. Najveća rumunska naftno-gasna grupa saopštila je da će izvor Pelican South-1 ispitati novu geološku strkturu u pomenutom bloku. Početkom ovog meseca platforma Ocean Endeavour završila je bušenje izvora Domino-2 a rezultati se trenutno proučavaju,

navedeno je iz kompanije. Pre dve godine Petrom i Exxon su saopštili da su otkrili ležište prirodnog gasa od

42-84 milijarde kubika u prvom probijenom izvoru Domino-1. Od tada se još proučava komercijalna isplativost eksploatacije ovog depozita, prenosi *SEEnews*.

BH-gas još bez finansijske garancije za kupovinu ruskog gasa

SARAJEVO - Kompanija BH-gas još nije obezbedila finansijsku garanciju prema ruskom Gazpromu za nabavku gasa, što je glavna ugovorna obaveza da bi bile redovne isporuke ovog energenta BiH, piše 28. oktobra *Dnevni avaz*. Ruska firma već je smanjila isporuku gasa BiH za 35%, zbog čega je BH-gas prinuđen da danima redukuje isporuke Sarajevogasu, što se nepovoljno odrazilo na građane Sarajeva, navodi list. Sarajevski dnevnik piše da je indikativna činjenica da je BH-gas tek 27. oktobra raspisao tender za izdavanje bankovnih garancija prema Gazpromu i kompaniji Srbijagas, kojoj plaća transport gasa, a garancija se odnosi na narednu godinu. Za sada nije poznato koja će banka biti garant za redovno plaćanje gasa Rusima, s obzirom na to da je propao i tender ove firme koji se odnosio na izdavanje garancije i za tekuću godinu. Avaz tvrdi da BH-gas već dve godine nije obezbedio garanciju prema Rusima, iako će se dug Gazpromu s oktobarskom fakturom popeti na 22 miliona KM.

Hrvatska – osetno pojeftinjenje autogasa

ZAGREB – Hrvatski distributeri ove nedelje nisu menjali cene goriva, izuzev autogasa, čija je cena, prema informacijama portala *cijenegoriva.info* pala za čak 26 lipa. Sada litar TNG-a košta 4,26 kuna (0,55 evra), što je 60 odsto jeftinije od cene Eurosupera 95. Cena autogasa u Hrvatskoj pada od početka oktobra, a tada je iznosila 5,02 kune.

